



## בית משפט השלום בנצרת

ת"א 1159-04-14 XXX ואח' נ' חברה לביטוח בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת נבילה דלה מוסא, סגנית נשיא

התובעים  
פלונים אלמונים  
ע"י ב"כ עו"ד ויסאם מוקטרן

נגד

הנתבעים  
1. הפניקס חברה לביטוח בע"מ  
ע"י ב"כ עו"ד משה עבדי  
2. פלוני  
3. הראל חברה לביטוח בע"מ  
ע"י ב"כ עו"ד יעקובוביץ'

### פסק דין

לפניי תביעת תלויים ועיזבון לפיצוי על פי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 (להלן: "חוק הפיצויים").

1. המנוח יליד XXX, מצא את מותו בתאונת דרכים שאירעה בתאריך XXX, המנוח עבד כנהג משאית שכיר בחברת XXX בע"מ (להלן: "המנוח").

2. התובעת 1, XXX, היא אלמנתו של המנוח ילידת XXX (להלן: "התובעת" או "האלמנה").  
התובעים 2-4 הם ילדיו של המנוח: התובע 2, XXX, יליד XXX, התובע 3, XXX, קטין יליד XXX, והתובעת 4, XXX, קטינה ילידת XXX.  
התובע 5 הוא עיזבון המנוח ז"ל באמצעות התובעים 1-4.

3. התביעה הוגשה נגד הפניקס חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הנתבעת 1"), שהייתה במועדים הרלבנטיים לתביעה המבטחת בביטוח חובה של משאית מרצדס מס' רישוי XXX. נגד מר XXX, שהיה במועדים הרלבנטיים לתביעה נהג משאית האוויקו מ.ר. XXX (להלן: "הנתבעת 2"), ונגד הראל חברה לביטוח בע"מ שהייתה המבטחת של משאית האוויקו בביטוח חובה (להלן: "הנתבעת 3").

4. על פי הנטען בכתב התביעה: בתאריך XXX, נהג המנוח במשאית המרצדס במסגרת עבודתו, במהלך הנסיעה אירע פנצ'ר במשאית. המנוח עצר את המשאית בצד הדרך כדי להחליף את הצמיג שבו אירע פנצ'ר. תוך כדי פעולת התיקון, או המתנה לצוות שיגיע למקום שבו עצרה המשאית לצורך תיקון הגלגל, לפתע הגיעה משאית האוויקו, שהייתה נהוגה בידי הנתבעת 2 שנסעה ככל הנראה במהירות, ופגעה בעוצמה במשאית של המנוח וכתוצאה מכך המשאית של המנוח נהדפה לעברו ופגעה בו פגיעה קשה מאוד ואף אנושה. צוות מד"א שהגיע למקום נאלץ לקבוע את מותו של המנוח (להלן: "התאונה").



## בית משפט השלום בנצרת

ת"א 1159-04-14 XXX ואח' נ' חברה לביטוח בע"מ ואח'

### החבות

5. הצדדים הגיעו ביניהם להסכם דיוני, אשר קיבל תוקף של החלטה (בתאריך 6.2.2018). על פי ההסדר הדיוני, הצדדים הסכימו, כי התאונה מושא התביעה היא תאונה מעורבת כמשמעותה בסעיף 3(ב) לחוק הפיצויים, והאחריות לפיצוי תחולק באופן שווה בין הנתבעת 1 לנתבעים 2-3. וכן הוסכם, כי משאית המרצדס שבה נהג המנוח בעת התאונה, היא רכב מעבידתו, והתאונה אירעה במהלך עבודתו של המנוח.

### המחלוקת

6. הצדדים נותרו חלוקים ביניהם בשאלת הנזק שנגרם לתלויים ולעזבון המנוח, ובין היתר קיימת ביניהם מחלוקת עיקרית לעניין בסיס השכר של המנוח עובר לאירוע התאונה.

### הראיות

7. **מטעם התובעים:** העידו התובעת 1, ומר XXX- שעבד יחד עם המנוח בחברת XXX בע"מ, משנת 2008 ועד ליום אירוע התאונה, והיה עם המנוח בעת התרחשות התאונה כאשר הוא עבד כ-XXX (סעיף 1 לתצהיר ת/1). העדים הגישו תצהירי עדות ראשית עליהם נחקרו.

8. **מטעם הנתבעות-** לא הוגשו תצהירי עדות ראשית.

9. לאחר תום ישיבת ההוכחות הצדדים סיכמו את טיעוניהם בכתב, הנתבעים 2-3 הצטרפו לאמור בסיכומי הנתבעת 1 לעניין שאלת הנזק.

### היחס בין תביעת העזבון והתלויים

10. בע"א 2739/06 **עזבון המנוח דוביצקי נ' רזקאללה**, (1.6.2008), נידונה שאלת היחס בין תביעת העזבון לבין תביעת התלויים, בית המשפט העליון קבע, כי התביעה של התלויים והתביעה של העזבון הן שתי תביעות עצמאיות, מובחנות ומובדלות, וכל אחת מהן כוללת ראשי נזק שונים, הגם שיש ביניהם תחום של חפיפה. ראשי הנזק המצויים מחוץ לתחום החפיפה, שבין התביעות לא ינוכו ולא יקוזזו- כגון אובדן שירותים הנפסק לתלויים וכאב וסבל הנפסק לעזבון, אשר ייפסקו לתלויים ולעזבון, לפי העניין ומבלי קשר לשאלה איזה תביעה גבוהה יותר.

11. בענייננו קיימת זהות בין תביעת התלויים לבין תביעת העזבון, ועל כן קיים תחום חפיפה בין תביעת העזבון לבין תביעת התלויים בראשי נזק של אובדן תמיכה של התלויים ואובדן שכר בשנים האבודות של המנוח. תביעת העזבון בראש נזק זה גבוהה מזו של התלויים, היות שלתביעת העזבון בנוסף לידת "משק הבית" מוסיפים "ידת החיסכון". ועל כן תביעת העזבון תתייחס לראשי נזק של "הפסד השתכרות בשנים האבודות", "הוצאות קבורה ואבלות" ו"כאב וסבל". ותביעת התלויים- ראשי נזק שאינם בתחום החפיפה- אובדן שירותי אב ובעל.



## בית משפט השלום בנצרת

ת"א 1159-04-14 XXX ואח' נ' חברה לביטוח בע"מ ואח'

### תביעת העיזבון

בענייננו עיזבון המנוח תובע באמצעות יורשיו שהם התובעים 1-4, בת זוגו (3/6) וילדיו התובעים 2-4 (1/6 לכל אחד) (על פי צו ירושה מיום XXX שצורף כנספח ג' לכתב התביעה).

### בסיס השכר של המנוח

12. לשם חישוב הפיצוי בגין אובדן השכר בשנים האבודות יש לעמוד על גובה השכר של המנוח.

### טענות התובעים

13. טוענים התובעים, כי עד לתאונה עבד המנוח כנהג משאית בחלוקת XXX הן לחנויות והן לבתי לקוחות פרטיים. בשנת 2013 שכרו, על פי הרשום בתלושי השכר לחודשים 3-9/2013, עמד על סך של 8,000 ₪ בממוצע (נספח ג' לתצהיר ת/3).

14. לטענת התובעים בסיכומיהם, הן מעדות התובעת 1 והעד XXX, עולה, כי השכר של המנוח לא היה זה שנרשם בתלושי השכר ושהיו הכנסות נוספות אשר הגיעו לסך של 5,000 ₪ לחודש וזאת בנוסף לשכר שקיבל מהמעסיק שלו שהן :

- המנוח היה מקבל מהלקוחות הפרטיים טיפים שהגיעו לסכום שנע בין 100-200 ₪ לכל אחד ביום, עבור פריקת מוצרי החשמל לבתים של הלקוחות
- העבודה של המנוח והעד XXX כללה גם פינוי מוצרי חשמל ישנים מן הבתים של הלקוחות תמורת תשלום עבור פינוי המוצרים האלה, ולעיתים המנוח ו-XXX היו מוכרים המוצרים האלה לסוחר ברזל תמורת כסף
- בנוסף לעבודה של פירוק דלתות של מוצרי חשמל גדולים וכבדים כדי שתתאפשר הכנסתם לבתים של הלקוחות, כאשר פתחי דלתות המוצרים גדולים, וכדי שאפשר יהיה להכניס את המוצרים מבעד דלתות הבתים. עבודות פירוק הדלתות ארכה מספר שעות והתובע ו-XXX היו מקבלים תשלום נוסף של 60 ₪ לכל דלת שפורקה ולעיתים פורקו XXX עם שתי דלתות או עם 4 דלתות.

15. כן טענו התובעים בסיכומיהם, כי הם מודעים לבעייתיות הנובעת מאי הצהרת המנוח על הכנסותיו שהיו בנוסף לעבודתו כנהג משאית. ונכון שהכלל הוא שצריך לבסס את החישוב על השתכרות שהתובע עצמו הצהיר עליה לשלטונות המס, אולם, ניתן לסטות מכך אם הוכח, כי ההכנסה הייתה יותר גדולה ממה שהוצהר (סעיף 14.7 לסיכומי התובעים).

16. עוד טענו התובעים, כי המנוח היה עובד חרוץ ולכן לאור הוותק והניסיון התעסוקתי שלו והמחסור בנהגי משאיות מקצועיים אין ספק, כי הייתה צפויה בוודאות העלאה ניכרת בשכרו בשיעור של 20%. ולפחות החל מגיל 50 בסיס השכר יהיה בסכום של 15,600 ₪ (סעיף 14.5 לסיכומי התובעים).



## בית משפט השלום בנצרת

ת"א 1159-04-14 XXX ואח' נ' חברה לביטוח בע"מ ואח'

### טענות הנתבעת 1

17. טוענת הנתבעת 1 בסיכומיה, כי משלא דווחו ההכנסות הנטענות לרשויות המס, יש לקבוע, כי התובעים מושתקים מלטעון להכנסות אחרות מאלו עליהן דיווח המנוח, מחמת השתק שיפוטי (סעיפים 9-12 לסיכומי הנתבעת 1).

18. לחלופין, התובעים לא עמדו בנטל ההוכחה הנדרש להוכחת הכנסות לא מדווחות, ולא סיפקו בדל של ראיה חיצונית אובייקטיבית אשר תאשש קיומן של הכנסות לא מדווחות ואת גובהן (סעיפים 13-16 לסיכומי התובעים).

כן טענה הנתבעת 1, כי עדות התובעת 1 ו-XXX, הן עדויות בלתי אובייקטיביות בעליל, האחת בעלת הדין, בעלת אינטרס ישיר בתוצאות ההליך, והשני חבר קרוב של המנוח והמעוניין לסייע לאלמנת חברו במשפט, ובעדויות שניהם נמצאו תמיהות וסתירות. ועוד הוסיפה, כי הטענה לעניין קיומן של הכנסות נוספות מהווה גרסה כבושה משלא הועלתה בתצהיר תשובות לשאלון של התובעת, אשר השיבה כי המנוח השתכר סך של 7,000 ₪ (סעיפים 19-20 לסיכומים). על כן לשיטת הנתבעת 1, יש לדחות את טענת התובעים לעניין ההכנסה הלא מדווחת ולהעמיד את בסיס השכר בהתאם להכנסה המדווחת העומדת על סך של 7,331 ₪ נטו לחודש (סעיף 45 לסיכומים).

### דיון

#### הכנסת המנוח על פי תלושי המשכורת (הכנסה מדווחת)

19. על פי תלושי השכר (נספח ג' לתצהיר ת/3), המנוח השתכר בשלושת החודשים עובר לאירוע התאונה : בחודש 7/2013 סך של 10,686 ברוטו, מתוכם סכום של 2,992 ₪ דמי הבראה, ושולם מס הכנסה בסך של 815 ₪, על כן המשכורת ברוטו בניכוי דמי הבראה ומס הכנסה סך של 6,879 ₪ בחודש 8/2013 סך של 7,414 ₪ ברוטו, 130 ₪ מס הכנסה- 284,7 בחודש 9/2013 סך של 7,293 ₪ ברוטו, 213 ₪ מס הכנסה- 080,7 סה"כ ממוצע ההכנסה- 7,081 ₪ לסכום זה יש להוסיף דמי הבראה יחסי לו היה זכאי המנוח, בחודש מרץ שולם סך של 2,992 ₪ דמי הבראה/ 12 חודשים- סך של 250 ₪ בערך לחודש.

20. על כן בסיס השכר המדווח, יועמד על סך של 7,331 ₪.

#### הכנסה לא מדווחת

21. על פי ההלכה הפסוקה הוכחת קיומה של הכנסה לא מדווחת דורשת נטל ראיה גבוה במיוחד. בע"א 2648/11 אסייג נ' המאגר הישראלי לביטול הרכב (הפול), (25.9.2011), נפסק :

"לא למותר לציין כי על פי הפסיקה דהיום על נפגע הטוען להכנסה לא מדווחת נטל ראיה גבוה במיוחד, מן הטעם ש"מי שהוכיח שהוא נכון להצהיר הצהרות שאינן אמת, יש להקפיד עמו כשהוא מבקש להוכיח הכנסה בשיעור גבוה יותר, שהרי כבר הראה, שכשנזכר לו הדבר, הוא מוכן להצהיר הצהרות שאינן אמת" (ע"א 5794/94 אררט נ' בן שבח, פ"ד נא(3) 489 (1995). לכך יש להוסיף, כי מטבע



## בית משפט השלום בנצרת

ת"א 1159-04-14 XXX ואח' נ' חברה לביטוח בע"מ ואח'

הדברים יש לניזוק אינטרס להגדיל את גובה ההכנסה, ולכן בתי המשפט נוטים לנהוג זהירות יתרה כאשר מועלית טענה מעין זו בתביעות נזיקין ... אף יש לקחת גם בחשבון את שיקלול הסיכוי, או שמא הסיכון, כי הנפגע היה נתפס בסופו של יום ברשת של רשויות המס, שאז היה לוקה ב"עשר מיתות בית דין", החל משומות וקנסות למיניהן וכלה בהליכים פליליים ... יש קולות המהרהרים שמא הגיעה העת לדחות כליל את הטענה להכנסה לא מדווחת מטעמים של מדיניות שיפוטית שלא יצא חוטא נשכר ובטעמים של מעין "השתק שיפוטי". (ההדגשה שלי-נ.ד.מ.).

22. להוכחת הטענה לעניין ההכנסה הלא מדווחת, העידו שני עדים- התובעת 1 ו-XXX. שני העדים העידו בצורה המתיישבת אחד עם השני לעניין מקורות ההכנסה הנוספת הלא מדווחת, לא התגלו סתירות בעדויות ועדותם לא נסתרה אף בראיות חיצוניות, במובן זה הצליחו התובעים להוכיח כי המנוח קיבל הכנסה נוספת מעבר למשכורת שבתלושי השכר. אולם, העדים לא נתנו פירוט כדבעי לעניין תדירות אותה עבודה שבוצעה ולא דווחה והיקפה, ועדותם לא נתמכה בשום מסמך אובייקטיבי או ראיה אחרת המעידה על כך. העדים לא פירטו באיזה תדירות חודשית בוצעו הובלות לבתים של לקוחות פרטיים, לא פירטו תדירות העבודה של פירוק דלתות ופינוי מוצרים ישנים וכיוצא בכך. וכאן המקום להעיר, כי לעניין הטענה של מכירת מוצרים ישנים לסוחרי ברזל וגרוטאות, נקבע בהחלטה שניתנה בתאריך 8.5.2017, כי עסקינן בהרחבת חזית, והרי מכל מקום טענה זו לא הוכחה בראיות.

23. טענה התובעת 1 בתצהירה, כי בעלה עבד בתור נהג משאית, והיה גם עובד עם XXX בפריקת מוצרים לבתים של לקוחות פרטיים, ותמורת עבודה זו היו מקבלים טיפים בסכומים משמעותיים משתנים ובממוצע בין 100-200 ₪ לכל אחד (סעיף 6 לתצהיר התובעת ת/3). הוסיפה התובעת 1, כי העבודה של המנוח כללה גם פינוי מוצרים ישנים מן הבתים של הלקוחות שהם הובילו אליהם מוצרים חדשים. וכי בעלה המנוח ו-XXX היו גובים תשלום עבור פינוי המוצרים הישנים ולעיתים היו מוכרים אותם מוצרים לסוחרי הברזל ומקבלים כסף תמורתם ומתחלקים בתמורה באופן שווה (סעיף 7 לתצהיר). עוד היא טענה, כי בעלה ו-XXX היו מקבלים תשלום עבור עבודה של פירוק דלתות מוצרים ואשר הגיע ל-60 ₪ על כל דלת שפורקה (סעיף 8 לתצהיר התובעת). במהלך חקירתה הנגדית טענה התובעת 1, כי ניתן לחלק את המשכורת של המנוח לשני חלקים, חלק המופיע בתלושי השכר והחלק הלא מדווח המגיע לסך של 5,000 ₪ לחודש (עמ' 14, ש' 9-14). וכשהיא נשאלת: "מפנה לתשובתך בתצהיר תשובות לשאלון (ס' 9). נשאלת כמה בעלך השתכר בחייו. אמרת 7,000 ₪ ולא פירטת את שני החלקים של המשכורת. איך את מסבירה את זה?" היא השיבה: "אני יכולה בתלושי השכר להראות רק את המשכורת שקיבל מהמעביד. על ההכנסות הנוספות אין לי איך להוכיח. אני מצהירה על מה שאני יכולה להוכיח" (עמ' 14, ש' 15-18). ובהמשך התובעת 1 נשאלת אם היא יכולה לציין סכום כסף שהמנוח היה מקבל בחודש ספציפי היא השיבה: "אני לא ערכתי רישום" (עמ' 14, ש' 32-29).



## בית משפט השלום בנצרת

ת"א 1159-04-14 XXX ואח' נ' חברה לביטוח בע"מ ואח'

24. מטעם העד XXX הוגשו שני תצהירי עדות ראשית, (ת/1 מתאריך 6.9.2016 ו-ת/2 מתאריך 21.5.2017).  
העד הצהיר, כי מתכונת העבודה הייתה כך שבערב המנוח היה מקבל סידור עבודה ממנהל העבודה  
במשרד שליד המחסן לחלוקת מוצרים למקומות שונים ברחבי הארץ, שכללו חנויות ובתיים  
פרטיים; וכי המנוח היה נהג המשאית והוא עבד כ-XXX, ועבדו יחד בהובלת מוצרים ממחסן  
במושב XXX בחבל ה-XXX למקומות שונים ברחבי הארץ (סעיף 4 לתצהיר ת/2).  
כן הצהיר העד, כי הם קיבלו כספים נוספים מטיפים של לקוחות פרטיים, מפינוי מוצרים ישנים  
ומפירוק דלתות (סעיף 3, 5-6 לת/1; סעיפים 5-9 לת/2; עמ' 10 לפרוטוקול ש' 26-30). במהלך חקירתו הנגדית  
העד אישר, כי עסקינן בכספים שלא דווחו לרשויות המס ולשום גורם (עמ' 11, ש' 10-1, ש' 31-32).

25. העד, הן במהלך עדותו והן בתצהירו, לא פירט את תדירות החלוקה החודשית לבתיים הפרטיים  
ולא צירף כל מסמך, אף לתצהירו המאוחר, המלמד על סידור העבודה האמור, והיקף הכספים  
שקיבל מאותה עבודה נטענת.  
העד טען בעלמא ומבלי לפרט, כי היו מפנים מוצרים ישנים מתוך הבתיים שאליהם הובלו את  
המוצרים, לעתים קרובות ולבקשת בעלי אותם בתיים. וכי לעיתים רבות עבודתם כללה פירוק  
דלתות של XXX גדולים (סעיפים 7-8 לתצהיר ת/2).  
כשנשאל העד במהלך חקירתו הנגדית, כי "נתת שני תצהירים בתיק ... עד לפני חודש וחצי,  
כשעבדת בחברת "XXX" לא היה לך שום קושי לעשות חישוב כמה קיבלת טיפים. למשל, אחרי  
שנתת את התצהיר שלך היית בא ואומר שאתה רושם בכל יום כמה קיבלת טיפים כדי שכשתגיע  
לבית המשפט תוכל להעיד. יש לך רישום שערכת לך?" הוא השיב: "לא רשמתי. כאילו, רשמתי,  
אבל אני זורק כל חודש ולא שומר בשביל בית המשפט." (עמ' 10, ש' 9-4).

26. ממכלול הראיות שהוצגו בעניין זה, ניתן לקבוע כי המנוח קיבל הכנסה נוספת מעבר לזו המדווחת  
בתלושי המשכורת, עדות שני העדים בעניין זה הייתה מהימנה ולא נתגלו בהן סתירות כפי שלא  
הוצגו ראיות הסותרות אותן. יחד עם זאת, הואיל והתובעים לא הצליחו להציג רישומים או ראיות  
או אף לפרט בעדות בעל פה את תדירות והיקף ההכנסה האמורה, הרי שלא הצליחו להוכיח כי  
היקף ההכנסה הלא מדווחת עומד על 5,000 ₪. לא זו אף זו, גם אם נניח שהתובעים הצליחו להוכיח  
את היקף ההכנסה האמורה, עדיין מדובר בהכנסה לא מדווחת ויש להפחית ממנה ולו במעט בשל  
הסיכון שבגילוי ההכנסה על ידי רשויות המס וההסתכנות שבתשלום קנסות ואף הליכים פליליים.  
בהתחשב בכל האמור, אני רואה לנכון לקבוע כי המנוח קיבל הכנסה נוספת מעבר לזו המדווחת,  
בסך של 2,500 ₪ לחודש.

### הטענה לעניין ההעלאה הצפויה בשכרו של המנוח

27. לעניין הטענה שעל פיה הייתה צפויה העלאה בהכנסתו של המנוח בשיעור של 20%- אציין, כי  
טענה זו נטענה בעלמא, ולא הוכחה בראיות, ונתמכה אך ורק בתצהירה של התובעת 1.



## בית משפט השלום בנצרת

ת"א 1159-04-14 XXX ואח' נ' חברה לביטוח בע"מ ואח'

28. התובעת 1 טענה בתצהירה, כי מאחר ובעלה המנוח היה עובד מסור וחרוץ ומקצועי בעבודה שלו יש לקחת בחשבון שבעוד 5 שנים שכרו היה עולה באופן משמעותי בסך של 3,000 ₪ לפחות לאור המחסור בעובדים נהגים מקצועיים (סעיף 8 לתצהיר ת/3).

29. אכן לעדותה של התובעת 1, שכאמור עסקינן בבעלת דין המעוניינת בתוצאות ההליך, לא צורפה שום ראיה המעידה על הקידום הצפוי למנוח והשכר שאמור היה לקבל, כמו למשל עדות מנהליו או האחראים עליו. ומטעם זה דינה דחייה.

לסיכום, הנני קובעת כי הכנסתו של המנוח, עובר לאירוע התאונה, עמדה על סך של 9,831 ₪, ובשערוך להיום, בצירוף הפרשי הצמדה בלבד, עומד על **10,000** ₪ (מעוגל).

### שכר התובעת 1/האלמנה

30. לטענת התובעים, על פי תלושי המשכורת התובעת 1 השתכרה עד תאריך 31.8.2016 - סך של 11,000 ₪, ומתאריך 1.9.2016 - סך של 16,000 ₪. הנתבעת 1 טוענת, כי בהתאם לנתוני ההשתכרות, וכעולה מטופס 106 לשנת 2013, שכרה החודשי הממוצע של התובעת 1, עמד על 14,782 ₪. וכי יש להעמיד את בסיס השכר לאחר הקידום, ובניגוד לטענת התובעים, על סכום של 18,872 ₪, כפי שעולה מנתוני השכר לשנת 2017 (סעיפים 46-49 לסיכומי הנתבעת 1).

31. על פי נתוני ההשתכרות של התובעת 1 כעולה מטפסי 106 (נ/5), ממוצע שכרה בשנים 2013-2015 עמד על 13,400 ₪ לחודש, ובשערוך להיום, בצירוף הפרשי הצמדה בלבד, **13,600** ₪.

### בסיס השכר לאחר ההעלאה בשכרה של התובעת 1

32. במועד הרלבנטי לתביעה ועד לתאריך XXX עבדה התובעת 1 כ-XXX, והיא קודמה לתפקיד XXX החל מתאריך XXX (עמ' 17 לפרוטוקול, ש' 6-7), וקיבלה העלאה בשכר.

33. עיון בתלושי השכר (נ/5), מלמד, כי לאחר ההעלאה ונכון לחודשים 9-12/2016 השתכרה בממוצע לחודש סך של 15,310 ₪ (ברוטו בניכוי מס הכנסה). בשנת 2017: שכרה הממוצע עמד על 16,700 ₪.

34. על כן, בסיס השכר של התובעת 1, לאחר ההעלאה והחל מחודש 9/2016, כשהוא משוערך להיום בצירוף הפרשי הצמדה בלבד, יעמוד על סך של **17,000** ₪ (מעוגל).

### הטענה לעניין תלות התובעים 2-4 במנוח מעבר לגיל 21

35. טוענים התובעים בסיכומיהם, כי ילדיו של המנוח, התובעים 2-4 תלויים במנוח עד לגיל 25 (סעיף 9 לסיכומים).



## בית משפט השלום בנצרת

ת"א 1159-04-14 XXX ואח' נ' חברה לביטוח בע"מ ואח'

1 בעוד הנתבעת 1 טוענת, כי טענה זו לא הוכחה כך שלא צורפה כל ראיה המלמדת על תלות  
2 התובעים במנוח לאחר תום תקופת התלות המוגדרת בפסיקה (סעיף 25-51 לסיכומי הנתבעת 1).

3  
4 36. בע"א 8961/16 פלוני נ' המאגר הישראלי לביטוח חובה (14.6.2017), אליה מפנה הנתבעת 1  
5 בסיכומיה, נדונה השאלה "אם ילדים בגירים, אשר מסוגלים להתפרנס באופן עצמאי, יכולים  
6 להיחשב "תלויים" באדם שנפטר לצורך הגשת תביעה מכח סעיף 78 לפקודת הנזיקין [נוסח  
7 חדש]". בית המשפט קבע, כי הכלל הרגיל הוא שילד עד גיל 18 נחשב תלוי בהוריו תלות מלאה,  
8 בתקופת השירות הצבאי התלות פוחתת, ולאחר מכן הילד אינו נחשב כתלוי בהוריו. ורק במקרים  
9 מתאימים, ניתן לפסוק פיצוי בגין אובדן תמיכה בתקופת הלימודים לתואר ראשון ולעיתים  
10 לתואר שני. ולעומת זאת ילד מבוגר יותר שביקש להכיר בו כתלוי, יידרש להראות נסיבות  
11 מיוחדות, כגון חוסר יכולת השתכרות בגלל מצב רפואי או נפשי.

12  
13 37. בענייננו טענות התובעים בהקשר זה נטענו בעלמא ולא נתמכו בראיות אשר יש בהן כדי ללמד על  
14 תלות התובעים 2-4 מעבר לגיל 21. התובע 2 הינו בן XXX כיום ולא הוגש על ידו כל תצהיר התומך  
15 בטענת התלות הוא הדין לעניין התובעים 3-4 שהינם בני XXX כיום, כך שלא צורפה כל ראיה  
16 המלמדת על מצב רפואי או נפשי המעיד על תלות במנוח מעבר לכלל הרגיל.  
17 על כן דין טענות התובעים בהקשר זה להידחות.

### ריבית ההיוון

18  
19  
20 38. התובעים עותרים לערוך את החישוב לפי ריבית היוון בשיעור של 2%. לשיטת התובעים, כל חישוב  
21 אחר לפי ריבית של 3% יהיה לא הוגן ולא צודק וההיגיון והשכל הישר מחייבים שתהיה קורלציה  
22 בין ריבית הניכוי לבין ריבית ההיוון (סעיף 23 לסיכומי התובעים).

23  
24 39. בעוד הנתבעת 1 טוענת, כי אין לסטות מריבית של 3%, שהיא בגדר הלכה פסוקה שיצאה תחת  
25 ידיו של בית המשפט העליון (סעיפים 53-58 לסיכומי הנתבעת 1).

26  
27 40. בעניין ריבית ההיוון, וכל עוד לא שונתה ההלכה, הקובעת כי יש לחשב את הפיצוי לפי ריבית היוון  
28 של 3% וכך יש לחשב את תקבולי המל"ל לצורך ניכוי התקבולים מהפיצוי, הרי שיש להמשיך  
29 ולערוך את החישובים באותה דרך. כמו כן, וכדי למנוע עיוות ופגיעה בתובעים, יחושבו גם תקבולי  
30 המל"ל אותם יש לנכות מהפיצוי שייפסק על פי אותו שיעור. (ראו: ת.א. (מחוזי-נצרת) 12-12-14642 יאסין  
31 נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ, (28.8.16); וכן ת.א. (מחוזי-חיפה) 17-03-60161 פלוני נ' כאן בונים בע"מ, (25.9.18)).

### הפסד שכר בשנים האבודות

#### סיכום נתוני יסוד לצורך החישוב

34  
35 41. המנוח- יליד XXX, מועד יציאה לפנסיה צפוי- בשנת XXXX, בסיס השכר עומד על סך של  
36 10,000 ₪.





## בית משפט השלום בנצרת

ת"א 1159-04-14 XXX ואח' נ' חברה לביטוח בע"מ ואח'

תוחלת חייו של המנוח תיקבע לפי תוחלת החיים הממוצעת לגבר בישראל על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה- עד גיל 81- שנת XXXX.

**התובעת 1-** ילידת XXX, מועד צפוי לפנסיה גיל 67- שנת XXXX.

**שכר** – 13,600 ₪ עד XXX והחל ממועד זה סך של 17,000 ₪.

42. **התובע 2-** XXX בגיר, יליד XXX, בן XX כיום, הגיע לגיל 18 בשנת XXXX, ולגיל 21 בשנת XXXX.

43. **התובע 3-** XXX, יליד XXX, בן XX כיום, מועד הגיעו לגיל 18- XXXX, ולגיל 21- XXXX.

44. **התובעת 4-** XXX קטינה, בת XX כיום, מועד הגיעה לגיל 18- XXXX- ועד הגיעה לגיל 20- XXXX.

### החישוב

45. תקופה ראשונה, החל מיום התאונה ועד הגיעו של התובע 2 לגיל 18 בתאריך XXX:

חודשים- 8.5 חודשים

**ידות-** אלמנה + 3 קטינים + מנוח + משק בית + חיסכון = 7 ידות

**קופה משותפת-** 13,600 ₪ + 10,000 ₪ = 23,600 ₪

**שווי ידה-**  $23,600 / 7 = 3,371$  ₪

**ההפסד החודשי-** 10,000 ₪ – 371,3 ₪ = 6,629 ₪

**הפסד לכל התקופה-** 6,629 ₪ \* 8.5 = 56,346 ₪, בצירוף ריבית מאמצע התקופה 59,484 ₪.

46. תקופה שנייה: מהגיע התובע 2 לגיל 18, XXX ועד להגיעו לגיל 21, XXX

בתקופה זו חלה העלאה בשכר של התובעת 1 ולכן תחולק לשתי תתי תקופות:

• חודשים- מתאריך XXX ועד XXX- 26.5 חודשים

**קופה משותפת-** 13,600 ₪ + 10,000 ₪ = 23,600 ₪

**ידות-** מנוח + אלמנה + 2 קטינים +  $1/3$  (התובע 2) + משק בית + חיסכון =  $6 \frac{1}{3}$

**שווי ידה-** 3,726 ₪

**הפסד חודשי-** 10,000 - 726,3 = 6,274 ₪

**הפסד לכל התקופה-** 6,274 ₪ \* 26.5 = 261,166 ₪ בצירוף ריבית מאמצע התקופה 172,641 ₪.

• חודשים- XXX-XXX- 9.5 חודשים

**קופה משותפת-** 17,000 + 10,000 ₪ = 27,000 ₪

**ידות-** מנוח + אלמנה + 2 קטינים +  $1/3$  (התובע 2) + משק בית + חיסכון =  $6 \frac{1}{3}$

**שווי ידה-** 4,263 ₪

**הפסד חודשי-** 10,000 – 263,4 = 5,737 ₪

**לכל התקופה-** 5,737 \* 9.5 חודשים = 54,501 ₪, בצירוף ריבית מאמצע התקופה 55,830 ₪.

47. תקופה שלישית- מהגיע התובע לגיל 21- XXX ועד יום מתן פסק הדין

חודשים- 24.5 חודשים



## בית משפט השלום בנצרת

ת"א 1159-04-14 XXX ואח' נ' חברה לביטוח בע"מ ואח'

1 קופה משותפת- 17,000 ₪ + 10,000 ₪ = 27,000 ₪  
 2 ידות- המנוח+האלמנה+ 2 קטינים + חיסכון + משק בית = 6 ידות  
 3 שווי ידה- 4,500 ₪  
 4 הפסד חודשי- 10,000 ₪ - 500,4 ₪ = 5,500 ₪  
 5 הפסד לתקופה- 5,500 ₪ \* 24.5 חודשים = 134,750 ₪ בצירוף ריבית מאמצע התקופה 136,111 ₪.  
 6  
 7 סה"כ לעבר 424,066 ₪.  
 8

### אובדן הכנסה לעתיד מיום מתן פסק הדין ועד הגעת המנוח לגיל הפרישה

48. תקופה רביעית- מיום מתן פסק הדין ועד הגעת התובעים 3 ו-4 לגיל 18 - XXX

11 חודשים- 21 חודשים  
 12 קופה משותפת- 17,000 ₪ + 10,000 ₪ = 27,000 ₪  
 13 ידות- מנוח + אלמנה + 2 קטינים + חיסכון + משק בית = 6 ידות  
 14 שווי ידה- 4,500 ₪  
 15 הפסד לחודש- 10,000 ₪ - 4,000 ₪ = 5,500 ₪  
 16 הפסד לכל התקופה- 5,500 \* מקדם היוון 20.43 = 112,365 ₪  
 17

49. תקופה חמישית- מהגיע התובעים 3 ו-4 לגיל 18 - XXX עד שחרור הבת מהצבא - XXX

19 חודשים- 24 חודשים  
 20 קופה משותפת- 17,000 ₪ + 10,000 ₪ = 27,000 ₪  
 21 ידות- מנוח + אלמנה + 1/3 התובע 3 + 1/3 התובעת 4 + חיסכון + משק בית = 4 2/3 ידות  
 22 שווי ידה- 5,785 ₪  
 23 הפסד חודשי- 10,000 - 785,5 ₪ = 4,215 ₪  
 24 הפסד לתקופה- 4,215 ₪ \* מקדם היוון 23.26 \* מקדם היוון כפול 0.91 = 89,217 ₪  
 25

50. תקופה שישית- משחרור התובעת 4 מהצבא - XXX ועד שחרור התובע 3 מהצבא - XXX

26 חודשים- 12  
 27 קופה משותפת- 17,000 ₪ + 10,000 ₪ = 27,000 ₪  
 28 ידות- מנוח + אלמנה + 1/3 התובע 3 + חיסכון + משק בית = 4 1/3  
 29 שווי ידה- 6,231 ₪  
 30 הפסד חודשי- 3,769 ₪  
 31 הפסד לתקופה- 3,769 ₪ \* מקדם היוון 11.8 \* מקדם היוון כפול 0.86 = 38,247 ₪  
 32  
 33

51. תקופה שביעית- מהגיעו של התובע 3 לגיל 21 - XXX עד גיל הפרישה של המנוח XXX

34 חודשים- 118 חודשים  
 35 קופה משותפת- 17,000 ₪ + 10,000 ₪ = 27,000 ₪  
 36 ידות- המנוח, האלמנה, משק בית וחיסכון- 4 ידות  
 37



## בית משפט השלום בנצרת

ת"א 1159-04-14 XXX ואח' נ' חברה לביטוח בע"מ ואח'

שווי ידה- 6,750 ₪

הפסד חודשי- 10,000 - 6,750 = 3,250 ₪

הפסד לתקופה- 3,250 ₪ \* מקדם היוון 101.33 \* מקדם היוון כפול 0.83 = 273,338 ₪

סה"כ לעתיד 513,167 ₪.

על כן, סכום הנזק בגין אובדן השתכרות בשנים האבודות עומד על סך של 937,000 ₪ (מעוגל).

### הפסדי פנסיה

52. התובעים מפנים בסיכומיהם לעניין ע"א 9209/03 **עיצבון המנוח ניסן נ' הכשרת היישוב חברה לביטוח בע"מ**, (16.11.08) (להלן: "**עניין ניסן**") וטוענים, שאלמלא מותו של המנוח, הוא היה זכאי לקבל קצבה חודשית עם הגיעו לגיל פרישה. קרי- יש להביא בחשבון רכיב פנסיוני במסגרת חישוב האובדן ב"שנים האבודות" וזאת בהתאם להלכה הנ"ל (סעיף 24 לסיכומי התובעים). טוענים התובעים, כי עיון בתלושי השכר של המנוח מראה, כי מידי חודש בחודשו, הופרשו מתוך שכרו של המנוח הפרשות לטובת XXX תחת כותרת ניכויי חובה; וכי מדובר בפוליסה לביטוח שנעשתה למנוח על ידי המעסיק. במסגרת הפוליסה, היה למנוח ביטוח חיים המבטיח לשאריו סכום חד פעמי למקרה פטירה, ביטוח עבור אובדן כושר עבודה וכן ביטוח המקנה לו חיסכון בגיל הפרישה באמצעות קבלת גימלה חודשית בהגיעו לגיל הפרישה.

53. בעוד טוענת הנתבעת 1, כי טענת התובעים בראש נזק זה לא הוכחה. הנתבעת מפנה לת.א. (מחוזי- חיפה) 16951-04-10 **ע.מ.מ. נ' ע.מ.ר.**, (31.12.2013), ולשיטתה על פי מתווה הפיצוי בגין הפסדי הפנסיה, כפי שהוכתבו בפסיקה, ולפי צו ההרחבה: הפסדי הפנסיה בגין העבר- בהתאם לצו ההרחבה במשק, לאורך תקופה שבין (2013-2019) נעו הפרשות המעביד לפנסיה בין 10-12.5%, ובממוצע משוקלל של 12%. ובגין העתיד- לפי שיעור הפרשה של 12.5% עד לגיל הפרישה (סעיפים 71-73 לסיכומי הנתבעת).

54. בהתאם לצו **הרחבה משולב לפנסיה חובה לפי חוק הסכמים קיבוציים**, התשי"ז-1957 (להלן: "**צו ההרחבה**"). המעסיק מחויב על פי חוק, החל מיום 1.1.2008, לבטח את עובדיו בביטוח פנסיוני. עד תאריך 1.1.2014 שיעור ההפרשה עולה בהדרגה לפי סעיף 6 לצו ההרחבה, והחל מתאריך 1.1.2014 חובת ההפרשה היא בשיעור של 12% והחל מ-1.17.1, 12.5% מהפסדי השכר.

55. בעניין ע.מ.מ. אליו מפנה הנתבעת 1 בסיכומיה, נקבע, כי "**במצב הדברים הרגיל בו הוסבו לניזוק בתאונה הפסדי השתכרות, ראוי לפסוק פיצוי בראש הנזק של הפסד פנסיה בגובה 12% מכלל הפסדי ההשתכרות של הניזוק. יובהר ויחודד כי, אם תחילתם של הפסדי ההשתכרות ביום 1.1.14 או במועד מאוחר יותר. מקום בו הפסדי ההשתכרות מיוחסים לתקופה קודמת ליום 1.1.14, יש לחשב את הפסד הפנסיה לפי שיעור הפרשותיו המדורג של המעביד, כקבוע בטבלה שבסעיף 6 של צו ההרחבה.**" (סעיף 27 לפסק הדין).



## בית משפט השלום בנצרת

ת"א 1159-04-14 XXX ואח' נ' חברה לביטוח בע"מ ואח'

56. בענייננו, התאונה אירעה בתאריך XXX. על כן ובהתחשב בשיעורי ההפרשות המפורטים לעיל יש לחשב את הפסדי הפנסיה לעבר לפי שיעור ממוצע של 12.25% מהפסדי השכר בשנים האבודות לעבר ואילו ההפסד לעתיד יהא בשיעור של 12.5%. לפי החישוב האמור ההפסד יהא בסך של כ- 116,000 ₪ (בערך). אולם, ומאחר וחלק מהכנסתו של המנוח לא הייתה מדווחת, ובגין החלק הלא מדווח המעביד לא הפריש ולא היה אמור להפריש הפרשות לפנסיה, חישוב הפסדי הפנסיה ייערך על דרך האומדנא ובהתחשב בכל הנתונים אעמיד את הפיצוי בגין ראש נזק זה על סך של **80,000** ₪.

### קצבת זקנה

57. בחישוב אובדן השתכרות בשנים האבודות, התובעים הוסיפו לקופה המשותפת, קצבת זקנה החל מהגיע המנוח והתובעת 1 לגיל הפרישה.

58. בעוד טוענת הנתבעת 1, כי בהתאם לפסיקה, אין לקבל את החישוב העצמי המוצג בתחשיב התובעים וזאת בהעדר ראיה באשר לזכאות המנוח והתובעת 1 לקצבת זקנה או לגובה הפיצוי המגיע לאחר ניכוי הפרשות לביטוח הלאומי. הוסיפה הנתבעת, כי מכל פיצוי ככל שיוכח, יש לנכות את הסכומים אותם היה המנוח צריך לשלם לביטוח לאומי תמורת הזכאות לקבלת קצבת זקנה.

59. בעניין ניסן שלעיל נקבע, כי :

"קבענו אם כן, כי אובדן קיצבת הזיקנה של ניזוק בשל עוולה הינו נזק בר פיצוי הן בגדר תביעתם של התלויים והן בגדר תביעת עיזבונו של ניזוק אשר נפטר כתוצאה ממעשה העוולה. אופן חישוב הפיצוי בגין קיצבת הזיקנה ייעשה, בשני המקרים, באמצעות השיטה המשמשת לקביעת הפיצוי בגדר תביעות תלויים ותביעות עיזבון, הלוא היא שיטת הידיות." (סעיף 13 לפסק הדין)

60. בעניין ניסן הורה בית המשפט על החזרת הדיון לערכאה הראשונה (בית המשפט המחוזי) עם הנחיות להכרעה בשאלה אם המנוח אכן היה צפוי להיות זכאי בבוא העת לקצבת זקנה, וכן גובהו של הפיצוי, עוד הוסיף כי ההכרעה כאמור תינתן לאחר שתינתן לבעלי הדין להשלים את ראיותיהם וטיעוניהם בסוגיה זו. מכאן מתבקשת המסקנה כי על בעל הדין הטוען להפסד בגין קצבת זקנה להוכיח טענתו זו בראיות. (ראו : ת.א. (מחוזי-נצרת) 513/09, עיזבון המנוח אופיר ז"ל נ' ביטוח חקלאי חברה לביטוח בע"מ (12.9.2013) ; ת.א. (מחוזי-נצרת) 11828-01-11 מוראד נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ, (19.10.2014)).

61. בענייננו, לא הובאו ראיות להוכחת שיעור הקצבה ושיעור ההפרשות הנדרשות על ידי המנוח לצורך קבלתה, על כן אין מקום לפסוק פיצוי כלשהו בגין ההפסד האמור.



## בית משפט השלום בנצרת

ת"א 1159-04-14 XXX ואח' נ' חברה לביטוח בע"מ ואח'

### כאב וסבל

62. על פי תקנה 4 לתקנות פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חישוב פיצויים בשל נזק שאינו נזק ממון), תשל"ו-1996, הפיצוי בגין ראש נזק זה הינו בשיעור של 25% מהסכום המקסימאלי, על כן הסכום המגיע הינו בסך של 47,000 ₪.

### הוצאות קבורה ואבל

63. התובעים טוענים כי יש לפצותם בגין ראש נזק זה, בסכום של 40,000 ₪ (סעיף 14 לסיכומי התובעים).

64. מנגד טוענת הנתבעת 1, כי התובעים לא הוכיחו הוצאות אלה. יחד עם זאת מסכימה הנתבעת 1 לפצות את התובעים בגין ראש נזק זה בסך של 6,500 ₪ (סעיף 85-83 לסיכומי התובעת 1).

65. הוצאות אלו הן בגדר נזק מיוחד שיש להוכיח אותו בראיות. התובעים לא צירפו כל ראיה לשם הוכחת טענתם בהקשר זה, ומשאין מחלוקת בעניין קיומן של הוצאות אלו, אני פוסקת על דרך האומדנא סך של 20,000 ₪ (ראו: בע"א 5994/96 בן יאיר נ' עיזבון עמר, תק-על 197(1), 933).

### תביעת התלויים/ שאינה בתחום החפיפה

#### הפסד שירותי הורה ושירותי בן זוג

66. טוענים התובעים, כי המנוח נטל חלק גדול הן בגידול ילדיו ובהיותו בעל לרעייתו, והן בתפקודו השוטף בבית, וכי כתוצאה ממותו נוצר חלל בחיי המשפחה. ולשיטת התובעים יש להעריך את הפיצוי בסך של 3,500 ₪ לחודש עד הגיעם של התובעים 2-4 לגיל 18 וממועד זה ועד תום תוחלת חיי המנוח בעלות של 2,000 ₪.

עוד נטען, כי לאחר מות המנוח, האלמנה נעזרה בXXX וXXX בטיפול בילדיה. וכן נטען, כי תפקידו של המנוח במערך המשפחתי היה חשוב ביותר שכן האלמנה עבדה בתור XXX והחל משנת 2017 בתור XXX והיא מבלה חלק ניכר מזמנה בXXX הרחק מהילדים ובזמן הזה עד התאונה בילה המנוח עם הילדים ושהה לצידם, עזר להם בפעולות שונות כגון שיעורי בית ועזר בביצוע מטלות הבית השונות.

התובעים עורכים את החישוב לפי 3 תקופות- הראשונה- החל מיום התאונה ועד יום החישוב; השנייה- מיום החישוב ועד הגיע התובעים 2-4 לגיל 18 והשלישית- מתום התקופה השנייה ועד תום תוחלת חיי המנוח- שנת XXXX. סך הכל- 816,757 ₪ (סעיף 28 לסיכומי התובעים).

67. בעוד טוענת הנתבעת 1, כי טענות התובעים בהקשר זה לא הוכחו בראיות, ואין בדל של ראיה אשר תעיד על היקף פעילותו של המנוח בתחזוקת הבית או בטיפול בילדים לא הוגשו תצהירים מטעם הילדים, ובפרט, לא הוגש תצהיר מטעם הבן הבכור שהיה כבן XXX במועד הגשת ראיות התביעה. יחד עם זאת, הנתבעת 1 מסכימה להעמיד את הפיצוי בגין ראש נזק זה על סכום של 50,000 ₪ (סעיפים 82-76 לסיכומי התובעת 1).



## בית משפט השלום בנצרת

ת"א 1159-04-14 XXX ואח' נ' חברה לביטוח בע"מ ואח'

68. על פי ההלכה הפסוקה, תלויים זכאים לפיצויים בגין אבדן שירותים של המנוח אם אובדן זה גרם להם הפסד ממון. עסקינן באותו סיוע או טיפול חלופיים, שנאלצו התלויים לשלם עבורו לאחר פטירת המנוח, הניתנים להערכה כספית, שהוצאו בפועל או הוצאות שייעשו, אף אם לא הוצאו בפועל (ראו: ע"א 3907/02 עיזבון המנוחה וייס ז"ל נ' סלע חברה לביטוח בע"מ, פ"ד נח(2), 721 (29.12.2003); ע"א 8216/99 עיזבון המנוח פרידמן ז"ל נ' רפפוט, (6.6.2001)).

69. בע"א 9788/07 עיזבון המנוחה מרמש ז"ל נ' הסתדרות מדיצינית הדסה, (30.5.2010), בית המשפט הבהיר את הטווח הראוי לפיצוי בגין אובדן שירותי בן זוג, הנע בין 200,000-300,000 ₪:

"כאשר כללים אלה נקוטים בידינו בעניין נשוא הערעור כאן – ובוחנים אנו את פסקי הדין שנתגבשו במהלך עשרות שנים בערכאות הראשונות, אין להתעלם מן הכלל שמשמש את בתי המשפט, כי ברגיל, ובאין נסיבות מיוחדות, כמו נישואיו מחדש של בן הזוג שהתאלמן – מכאן, או גיל צעיר במיוחד של הילדים שנותרו – מכאן, נעה מטוטלת הפיצוי בגין אבדן שירותיו של בן הזוג – בסכומים שבין 200,000 ש"ח ל-300,000 ₪. המטוטלת נעצרת במקום הגיאוגרפי הנבחר על-ידי שופט הערכאה הראשונה, לאחר שהוא בוחן, לצורך השוואה, נתונים שונים ובהם שכר מטפלות, גיל הילדים הנזקקים לטיפול ומספרם (כאשר הפיצוי אינו מהווה בהכרח מכפלה הנקבעת על-ידי מספר הילדים). אכן, היו מקרים בפסיקה, לאחרונה, בהם פסקו שופטי הערכאות הראשונות, או הציעו בפשרה סכומים העולים או יורדים מטווח הפיצוי האמור (בשיעור של כ-10% כלפי מעלה ומטה) – אך הוודאות החיונית לניהול ההליכים האלה נשמרה." (סע' 4 לפס"ד של כב' השי' (בדימוס) ריבלין)

70. בענייננו ולשם הוכחת טענות התובעים בהקשר זה העידה התובעת 1. בעת התאונה היו התובעים 3 ו-4 בני XX- בכיתה XX, וXXX היה בן XX- בכיתה XX (עמ' 17, ש' 27-28), והתובעת 1 הייתה בת XX.

71. בתצהיר עדותה הראשית, ציינה התובעת 1, כי המנוח היה אבא ובעל אוהב ומסור למשפחתו, וכי הוא היה מבצע חלק גדול מן המטלות בבית כמו למשל: תשלום כל ההוצאות הקבועות והשוטפות של הבית, קניית מצרכי הבית והיה דואג לבצע את כל התיקונים לאחזקת הבית. עוד טענה התובעת 1, כי לעיתים קרובות הייתה מתעכבת גם בשעות אחר הצהריים במסגרת תפקידה כXXX ובעלה המנוח היה מכין ארוחה לילדים, משחק ומבלה עמם, ועוזר להם בשיעורי הבית. והיא הוסיפה, כי בעלה המנוח היה עוזר רבות בהכנת הילדים לבית הספר, בהלבשה, בהכנת אוכל ובהסעת הילדים לבית הספר, כאשר פעמים רבות היא נאלצה להתייצב לעבודתה מוקדם מתוקף תפקידה כXXX וחברה בצוות XXX של XXX (סעיף 9 לתצהיר).

נוסף על כך, ציינה התובעת 1 בתצהירה, כי עם מות המנוח היא נאלצה להוציא סכומי כסף לשיעורים פרטיים לילדים ולעוזרת בית.

לעניין השיעורים הפרטיים טענה התובעת 1, כי הייתה מוציאה סכום חודשי בסך של 2,000 ₪ כאשר השיעור הפרטי עלה 70 ₪ וכי אף מורה פרטי לא מסכים לתת קבלה.

וכן היא טענה, כי היא נאלצה לשכור שירותיה של עוזרת בית בתדירות של פעמיים בשבוע בעלות של 1,300 ₪ לחודש. ועוד טענה, כי היא נאלצה גם לקרוא לבעלי מקצוע כדי לבצע את התיקונים הדרושים לאחזקת הבית ושילמה בגין כך "סכומים לא מבוטלים" (סע' 9 לתצהיר התובעת).



## בית משפט השלום בנצרת

ת"א 1159-04-14 XXX ואח' נ' חברה לביטוח בע"מ ואח'

72. במהלך חקירתה הנגדית העידה התובעת, כי "מפאת העבודה שלי - אני קודמתי בעבודה ואני XXX  
XXX- מכח התפקיד אני לא נמצאת הרבה בבית ואני צריכה שמישהי תחזק את הבית דברים שXXX  
היה עושה בחייו. כרגע אין לי אפשרות לתחזק את הבית. לכן עוזרת הבית מגיעה פעמיים בשבוע" (עמ' 16 ש' 28-30).

73. אציין, כי מלבד תצהירה של התובעת 1, לא צורפה שום ראיה אחרת המלמדת על סכומי הכסף שהוצאו על ידי התלויים בעקבות אובדן שירותיו של המנוח כאב וכבעל.

74. יחד עם זאת, ולאור ההלכה הפסוקה שהובאה לעיל, ועל סמך עדותה של התובעת 1, אשר השאירה רושם של עדה דוברת אמת בהקשר זה, אין להתעלם מכך שכתוצאה ממותו הטראגי של המנוח נגרמו לתובעים הוצאות בגין אובדן אותו שירות שהמנוח היה מעניק להם. ועל כן, ובהתחשב בכל הנתונים שפורטו לעיל לרבות נסיבות עבודתה של התובעת 1 וגילאי הילדים בעת פטירת המנוח, אני פוסקת בגין ראש נזק זה סך של 300,000 ₪.

### ניכויים

75. אין חולק, כי מהפיצוי שייפסק יש לנכות תקבולי המל"ל.

על פי חוות הדעת האקטוארית (מ/8), מתאריך 25.10.2018, אשר הוגשה בהסכמת הצדדים (הודעה מיום 29.10.2018) - סה"כ שערך והיוון קצבאות תלויים עומד על סך של- 169,346,1 ₪.

76. לצורך חישוב היתרה המגיעה לתובעים, לאחר ניכוי תקבולי המל"ל, יש לעדכן את חוות הדעת למועד הסמוך למועד מתן פסק הדין ואכן הנתבעת 1 הגישה חוות דעת עדכנית, ביום 30.6.2019, ובהתאם לה סכום הקצבאות ששולמו והקצבאות המהוות עומד על סך של 1,280,886 ₪ וכן 11,669 ₪ הפרשי ריבית על תשלומי העבר, סה"כ 1,292,000 ₪ (מעוגל).

כאן המקום לציין, כי התובעים התנגדו להגשת חוות הדעת העדכנית מנימוק שהגשתה מהווה חזרה מההסדר הדיוני שהושג בין הצדדים. אין בידי לקבל טענה זו, שכן לא מדובר בחזרה מהסדר דיוני, אלא עדכון חוות דעת לאור חלוף הזמן.

על כן, ניתנת לתובעים הזדמנות להגיב לחוות הדעת העדכנית וזאת תוך 14 יום מיום קבלת פסק הדין.

במידה שהתובעים לא יחלקו על חוות הדעת, ינוכה הסכום האמור מהפיצוי שנפסק בהתאם לפסק הדין.

### זכאות התובע ל- 25% מסכום הפיצויים

77. ככל שהתביעה תיבלע בתשלומי המוסד לביטוח לאומי, נשאלת השאלה האם התובעים זכאים לקבלת 25% מסכום הפיצוי שעל הנתבעים 2-3 לשלם, בהיותם צד שלישי, להבדיל מהנתבעת 1, שמבטחת את הרכב שהוא רכב המעביד. (ראו: רע"א 1695/18 פלוני נ' הכשרה חברה לביטוח בע"מ, (13.9.2018).



## בית משפט השלום בנצרת

ת"א 1159-04-14 XXX ואח' נ' חברה לביטוח בע"מ ואח'

78. סעיפים 330 (ג) ו- (ד) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה-1995, קובעים :

"(ג) הגיש הזכאי לגמלה תביעה לפיצויים נגד הצד השלישי, ובאותה שעה לא הוגשה תביעת המוסד לפי סעיף 328(א), והזכאי לגמלה הודיע למוסד על הגשת תביעתו, יהא הזכאי לגמלה זכאי לפחות ל- 25% מסך כל הפיצויים שנפסקו באותה תביעה.

(ד) הודעה כאמור בסעיפים קטנים (ב) ו- (ג) תישלח בדואר רשום, תוך זמן סביר שיאפשר דיון מאוחד בתביעות המוסד והזכאי לגמלה."

79. כעולה מהוראות הסעיפים הנ"ל, זכאותו של הניזוק ל-25% מסכום הפיצויים מותנית בהודעה למוסד לביטוח לאומי על עצם הגשת התביעה לפיצויים נגד הצד השלישי.

זה מכבר נקבע בפסיקה, כי הדרך הקבועה בסעיף 330(ד) אינה הדרך היחידה למתן ההודעה, אף אם היא הדרך הטובה ביותר, ומטרתה היא להבטיח את המידע הדרוש למוסד לביטוח לאומי, ואם מידע זה מגיע לידינו, הלכה למעשה, בדרך אחרת, התמלאה דרישת החוק (ראו: בע"א 502/84 קרנית נ' הורוביץ, פ"ד מא(1), 542 (26.2.1987)).

80. בענייננו, וכפי שטענו הנתבעים 2-3 בצדק בסיכומיהם, התובעים לא הוכיחו כי נשלחה הודעה למוסד לביטוח לאומי בהתאם להוראות סעיף 330(ד) הנ"ל. נוסף על כך, לא הוגש כל מסמך או ראיה שממנה ניתן להסיק, כי התובעים הודיעו למוסד לביטוח לאומי, בדרך אחרת, על אודות התביעה שהוגשה נגד הנתבעים 2-3. ועל כן, אין התובעים זכאים ל-25% מהפיצוי במידה שתביעתם נבלעת בתשלומי המל"ל.

81. אעיר, כי בסיכומיהם התובעים טענו באופן כללי וסתמי בדבר הזכאות ל-25% מהפיצוי מבלי לפרט טענתם הנ"ל ומבלי להתייחס לשאלת התקיימות התנאים המקימים זכאות כאמור. הם אף בחרו לא להגיש סיכומי תשובה בעניין זה (סעי' 32 לסיכומי התובעים).

### סוף דבר

נוכח כל האמור לעיל זכאים התובעים לפיצוי, בין אם בגין תביעתם כתלויים ובין כיורשים לסכומים כדלקמן :

הפסד השתכרות בשנים האבודות –	₪ 937,000
הפסדי פנסיה –	₪ 80,000
כאב וסבל –	₪ 47,000
הוצאות קבורה ואבל –	₪ 20,000
<u>אובדן שירותי אב ובעל –</u>	<u>₪ 300,000</u>
סה"כ –	₪ 1,384,000





## בית משפט השלום בנצרת

ת"א 1159-04-14 XXX ואח' נ' חברה לביטוח בע"מ ואח'

ככל שהתובעים לא יחלקו על חוות הדעת האקטוארית ינוכה מהסכום הנ"ל

סך של – 1,292,000 ₪

היתרה לתשלום - 92,000 ₪

### לסיכום

82. הפיצוי המגיע לתובעים עומד על סך של 1,384,000 ₪ כאשר יש לנכות את תקבולי המל"ל מהסכום האמור.

83. התובעים יגישו תגובתם בעניין חוות הדעת האקטוארית כמפורט בסעי' 76 לעיל וזאת תוך 14 יום מהיום.

83. ככל שלא יחלקו על חוות הדעת ינוכה מסכום הפיצוי סך של 1,292,000 ₪ כך שהפיצוי המגיע לתובעים יעמוד על 92,000 ₪ בצירוף הוצאות משפט בסך של 2,000 ₪ וכן שכ"ט עו"ד בסך של 14,000 ₪ (כלל מע"מ כחוק).

בהתאם להסדר אליו הגיעו הצדדים, הנתבעת 1 תישא במחצית מהסכומים הנ"ל והנתבעים 2-3 יישאו במחצית.

חיובי הנתבעים 1 ו-2-3 הינם חיובים נפרדים. כל צד ישלם את חלקו בפיצוי תוך 30 יום מיום חלוף המועד להגשת תגובת התובעים כאמור לעיל, אחרת הסכום ישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק החל מהיום ועד לתשלום המלא בפועל.

ניתן היום, ה' תמוז תשע"ט, 08 יולי 2019, בהעדר הצדדים.

נבילה דלה מוסא, סגנית נשיא